

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1 ft 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolvasó szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez hirtelmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Mezőgazdaságunk.

Az aszomoru állapot, melyben mezőgazdaságunk színylődik, állandó megbeszélés tárgyát képezi a napi sajtóban is és ez általában véve igen öröndetes jelenség, mert az mindenesetre agrár érdekeinknek csak hasznára fog válni, ha a sajtó mindig foglalkozván ezen kérdéssel, egy perczig sem engedi a felszínről letűnni, de az meg egy cseppet sem használ az ügynek, ha némely ellenzéki ujság korteskedik a mi belső bajainkkal s a mostani rossz helyzetért a kormányt teszi felelőssé. Hisz abban, hogy a gabonának jelenleg ára nincs, nem lehet hibás a kormány. Ez a baj megvan az egész Európában, még azon országokban is, hol még a mienknél is több gondot fordítanak a mezőgazdasági érdekekre. Az is merőben alaptalan vád, hogy kormányunk figyelmét a jelenlegi helyzet elkerülte volna s hogy nem igyekeznek a bajon a legjobb akarral segíteni. A leghathatósabb czáfolat erre azon beszéd, melyet gr. Festetics Andor földművelési miniszter a pénzügyi bizottság ülésén mondott, melyben az általa követendő gazdasági programot ismer-

tette. Az ország gadaközönsége, mely a válságos viszonyok közepette márkiváncsian várta a miniszter szavait, megnyugvással veheti azokat, mert Festetics gróf figyelme mindenre kiterjed és hathatós eszközökkel akar látni a bajok sanálásához. A földművelési miniszter néhány igen fontos nyilatkozatot tett, melyek érdemesek arra, hogy azokkal foglalkozunk.

A miniszter maga is elismeri a mai gazdasági viszonyok nyomasztó és komoly voltát és ezzel szemben főfeladatnak tekinti, hogy a gazdálkodás iránya olyképen haladjon, hogy a szemtermelésre vonatkozólag minél kisebb területen minél nagyobb mennyiség legyen előállítható; másrészt pedig megjegyzi, hogy viszonyaink oda fejlődtek, hogy nálunk sem lehet többé csupán a szemtermeléssel foglalkozunk — habár még mindig erre fektetendő a főszűly, — hanem mezőgazdaságunkat oda kell fejlesztenünk, hogy az többoldalúvá tétethessék és ne szorítkozzunk pusztán a szemtermelésre. Ezzel kapcsolatban gondoskodnunk kell a gabona okszerű értékesítéséről is.

A miniszter ezen kijelentései által a legújabb gazdasági rendszer álláspontjára helyezkedett. A modern gazdálkodás épen a sokoldalú tevékenységben keres orvosszert a mindenfelől felhalmozódó bajok ellen. A nyugateurópai kulturállamok már évtizedek óta bizonyos intenzív gazdálkodást honosítottak meg, mely mindig meghozza a maggyümöleseit. Nálunk csak itt-ott találkozunk a szó szoros értelmében vett intenzív gazdálkodással és a földművelési miniszter, nagyon helyesen, épen az intesivitásra hívja fel az ország gazdáinak figyelmét.

Festetics miniszter beszédében megemlítette, hogy a kormány intézkedéseket tett és fog még tenni, hogy a gabonakivitelt, mely az utóbbi időben pangott, ismét fellendítse. Megígéri a miniszter, hogy a szőlőszet és gyümölcstermelés kiváló gondoskodásának tárgyát fogja képezni, és egész nagyszabású akciózt szándékozik megindítani teljesen aláhanyatlott borkereskedelmünk érdekében.

Az utóbbi években nálunk nagyon is érezhetővé vált munkáskérdést illetőleg a mi-

niszter szintén tett néhány fontos nyilatkozatot. Szerinte e kérdést ő is bajnak tartja és azt mondja, hogy még másutt sem találtak fel oly általános szert, mely a bajt rövid idő alatt, gyökeresen orvosolhatná. Azonban nagyobb iparvállalatok létesítése és kiterjedt telepítési akció megindítása által lehetne a bajokon enyhíteni. A telepítési aktió nagy óvatossággal akarja keresztülvinni és nem szeretné, ha az csak nemzetiségi szempontból történnék, hanem legyen inkább a megélhetési szempont az irányadó. Ezenkívül egyhítést vél szerezni az által is, hogy több helyen rendkívüli munkálatok kiadása eszközöltessék, a melyeket azonban úgy kell beosztani, hogy azok állandó keresetet biztosítsanak az erre jogot igénylő munkásoknak.

A mi a vízügyi kérdéseket illeti, ezt a miniszter összefüggőnek tartja a gabona és más termelési ágak jobb értékesítésével és a vasúthálózatnak a víziutakkal való kiépítésével.

Mindezekből látható, hogy Festetics gróf földművelési miniszter tudatában van nehéz feladatának és helyesen jelölte

TÁRCZA.

Könyvekről és könyvekről.

Felolvasatott a helyi jótékony-nőegyesület 1894. okt. 27-én tartott fillérestélyén.

Hölgyeim és Uraim!

Nem is képzeli kegyetek, mennyire öröndek, hogy oly hosszú idő múlva ismét alkalmat leltem kegyetekkel innon a felolvasó asztal mellől néhány perczig esvegehetni. Nem is mulasztom el jó előre hálás köszönetet mondani azoknak az általam kiválóan tisztelt és nagyrabecsült hölgyeknek, a kik megemlékezverólam, esekölységemet ez alkalomra igénybe venni kegyeskedtek.

Én és a felolvasó asztal már régi ismerősök vagyunk, de szeretjük is egymást; azaz, helyesebben mondván: én szeretem a felolvasó asztalt, még pedig azért, mert kiváltságát ad az igazmondásra. Itt néha-néha még darrásfészekbe is nyulhatunk, a nélkül, hogy fölünk kellene bizonyos fulánkoktól, vagy tartanunk kellene attól, hogy teljesedésbe megy rajtunk

e közmondás jelentése: „Szólj igazat: betörök a fejed.”

Nagyon természetesen, hogy a ki ilyen elvekkel lép a felolvasó asztal mellé, az nem számíthat arra, hogy köztetszést arat. Én is el vagyok tehát készülve, ha nem is éppen a lepiszegésre vagy kifütyölésre, de legalább is arra, hogy tisztelt hallgatóm egy részét esvegésemmel ki nem elégíthetem; s még szerencsésnek mondhatom magamat, ha ez a rész lesz kisebbségben. Hja, különböző az emberek izlése. Egyiknek a komoly, tudományos irányú értékezés tetszik, másik ellenben a vidám, humoros elmeszuttatást szereti. Mint a közmondás tartja: „Kinek a pap, kinek a papné.” Vajjon én melyiket választom? — Kérem, ne tessenek ezen felkiáltásomat félremagyarázni. Csak úgy értettem, hogy ha már választanom kell, mint felolvasó a komoly vagy humorisztikus irányt választom-e? Bizony, nem kevés gondot ad elhatározni magamat, hogy Paegazusaim melyikére üljek fel. Mert hát — tetszik tudni —

két nem éppen tolvár, szárnyatlan Paegazusom van. Egyik egy nagy, nehézkes mecklenburgi, a melynek jó hasznát lehet venni a tudományos nagyképűsködés döcögős után. Igaz, hogy néha kutyába visz, de legalább el nem ragad soha; valamint arra sem igen van eset, hogy a más szeredásából esenné el az abrakot. A másik egy kicsi, sovány, de virgoncz tatár, mely szaporán üget a humorisztikus léhaságok sima és némelykor sikamlós mezején. Különben ez is elég jámbor pára, de vele már megtörténik olykor, hogy ki-kirug és idegen jászolban keres abrakot.

Melyikre üljek hát? Jó lesz talán ez utóbbit fölnyergelni, ámbar alapos a félelmem, hogy ha erre ülök, hát csakugyan — felülök.

Ámde én még erre az áldozatra is képes vagyok a — hölgyekért. Hiszen köztudomású dolog rólam, hogy nagyon szeretem a hölgyeket. Legutóbbi találkozásunk alkalmával magam vallottam be azt e helyen egy

monologban a saját feleségem fölé hallattára. Ez pedig — elképzelhetik tisztelt hallgatóm — nem volt tréfadolog. Hogy annak rendje és módja szerint meg is lakoltam érte, sőt még most is iszom keserű levét, az iránt-ugy hiszem — semmi kétség sem merülhet föl.

Bizony, szörnyű vakmerőség is volt tőlem egy szép száma, diszes közönség előtt bevallani, hogy szeretem a nőket, még pedig szőkét, barnákat, kővéreket, soványakat egyaránt. De kérdem: tehetek-e én arról, hogy a hölgyek olyan szeretetreméltók, olyan ellenállhatatlanok (no, akad egy-egy kiálthatatlan is) és reám akkora vonzerőt gyakorolnak? Ezt hozva fel mentségül, bíztam a remény, hogy az esküdtzők nem mondaná ki a „bűnös“-t fölöttem. Különben is, a mi a hölgyek iránti szeretetemet illeti, azal körülbelül úgy vagyok, mint az egyszeri czigány a házassággal. Ha kíváncsiak, tisztelt hallgatóm erre a czigányadomra, elmondom:

Beállít a czigány a paphoz és így szól:

meg ama módokat és eszközöket, melyekkel a magyar mezőgazdaságot emelni akarja. Mi bizunk reménykeltő szavaiban és hisszük, hogy a földmívelési miniszter a jelen nyomasztó gazdasági helyzetre való tekintettel mindenképen arra fog törekedni, hogy súlyos csapásokat, melyek a gazdaságunkat a legutóbbi években érték, lehetőleg enyhítse.

Az ipartestületekről.

A sepsi-szentgyörgyi ipartestülethez tartozó iparosok és segédszemélyzetük munkaviszonyainak rendezése végett az 1884. évi XVII. t. cz. 140. §. alapján Sepsi-Szentgyörgy város területére nézve alkotott törvényhatósági szabályrendelet.

(Folytatás és vége.)

43. §. Az ipartörvény 95. §-a szerint a segédszemélyzet felmondás nélkül azonnal csak a következő esetekben léphet ki:

a) ha az iparos, helyettese, vagy az iparos hozzátartozói őt, vagy családja tagjait tetteg bántalmazták, ellene vagy ellenük becsületsértést követ el;

b) ha az iparos szerződési kötelezettségeit nem teljesíti;

c) ha darabszáma dolgozik és az iparos öt folyton munkával ellátni nem képes;

d) ha a munka folytatásánál egészsége vagy élete veszélyeztetve van;

e) ha az iparos, helyettese vagy az iparos hozzátartozói őt vagy családja tagjait erkölestelenségre vagy törvénytelenes tette csábítják.

44. §. Ha az iparos iparát beszünteti, köteles a felmondási időre járó illetményeket a segédszemélyzetnek megfizetni.

45. §. Ha a segédszemélyzet valamely tagja az iparossal gerombáskodik, vagy a műhelyben, avagy a munkánál ittas állapotban van, a munkától eltávolítandó, a műhelyből és üzlethelyiségből pedig kiutasítandó.

46. §. Az ipartestület megbízhatatlan, kiesapongó, zavargó és bujtogató segédek és munkásokról jegyzéket vezet, melybe a békéltető bizottság

által megállapított hasonló esetek hivatalból bejegyzendők.

Minden más eset csak az ipartestületi eljárás határozata alapján vétetik föl a jegyzékbe.

A jegyzéket csak a testületi tagok tekinthetik meg.

47. §. A munkánál, műhelyben vagy üzleti helyiségben szivarozni szigorúan tiltva van.

48. §. A segédeknek tilos, az iparos engedélye nélkül, a tanoncokat üzleti dologon kívül ide-oda küldözgetni.

49. §. A vasárnapi munkaszünet folytán hétfői munkaszünet (blauzás) tartása tilos. A mely segéd hétfőn, vagy ünnep utáni napon a munkából alapos igazolás nélkül elmarad, vagy egyáltalán engedély nélkül kimarad, azon napra eső munkabérének elvesztésén felül a betegsegélyező pénztár javára 1 frttal megbírságozandó. E bírságot jogosíva van az iparos a segéd munkabéréből levonni, de köteles 3 nap alatt a pénztárba beszolgáltatni.

50. §. Ha a segéd a munkába a munkaidő megkezdése után jön, vagy annak bevezése előtt távozik, jogosítva van az iparos az ily segéd munkabéréből az aránylagos részt kétszeresen levonni és megtartani. Ha darabszáma dolgozik, 50 krt keresetéből levonni.

51. §. Ha az ipartestület kötelekbe tartozó iparosnál lévő valamely segéd meghal, ennek temetéséhez a segédek közül betűrendben testőrkül 10 segéd rendelendő ki.

Egy-egy iparos azonban egy ízben legfeljebb csak 3 segédet köteles ily alkalommal a temetéshez felnapra elbocsátani.

Egy-műhelyben dolgozó segédeknek egyenregebe elbocsátható segéd-társuk temetésére.

52. §. Egyéb szabályok. Munkaközben történt szerencsétlenség esetén az orvosi segélyről és azonnali ápolásról gondoskodni az iparos köteles. A további gyógyítatásra vonatkozólag a betegsegélyező pénztár alapszabályai irányadók.

Megbetegedés esetén a segéd-személyzet minden tagja köteles az iparost, vagy helyettesét személyesen vagy más által értesíteni.

53. §. A segédszemélyzet tagjai kötelesek a munkaviszonyból folyó adójukat sajátjukból megfizetni.

Az esetre, ha a segéd adóját a munkaadótól hajtánák be, jogosítva van ez az általa befizetett adót a segéd keresetéből részletenkint levonni.

54. §. Ha a segéd az iparosnál lakik, köteles ennek házi rendszorint este legkésőbb 10 órakor otthon lenni.

55. §. Hatóságokhoz, az ipartestülethez, vagy a békéltető bizottsághoz való megidőzés esetében köteles a segédszemélyzet minden tagja ezt legkésőbbben a megjelenést megelőző napon vagy ha az idézés vagy meghívás később kézbesítették, azonnal az iparosnak, vagy helyettesének előre bejelenteni; mert különben az elmulasztott időre járó bérösszeg legközelebbi munkabéréből levonatik.

56. §. Ha a segédszemélyzet valamely tagja, mint tartalékos katoná vagy honvéd a törvényszerű hadgyakorlatra behívatik, ezen behívás által a munkaszerződés a bevonulás előtti napon szűnik meg.

Ha a segéd az esetben munkaelőleggel tartozik s ezt a munkaadónak készpénzben visszafizetni nem képes, a segéd munkakönyvét magánál visszatarthatja addig, míg követeléseit vagy ledolgozza, vagy pénzben kiegyenlíti.

57. §. Az esetben, ha a segéd jogtalanul, felmondás nélkül azonnal elbocsátatik, joga van neki a felmondási időre járó fizetését követelni.

58. §. az 1. §. 1. 2. 3. 4. 5. pontjai alatt felsorolt alkalmazottaknak a törvényszerű munkakönyvvél kell ellátva lenniük.

59. §. Az iparos oly segédet fogadhat föl, a ki az előbbi munkaadóval kötött szerződésnek törvényszerű megszűnését, vagy azt, hogy munkaszerződése az ipartörvény vagy ezen szabályrendelet értelmében meg fog szűnni, munkakönyvvél vagy más módon közzé igazolja.

A felmondásról a segéd igazolást kérhet a munkaadótól, melylyel megelőző munkából kilépne, más műhelyben munkát kereshet.

60. §. Az iparos jogosítva van az alkalmazott munkakönyvét visszatartani:

a) ha az alkalmazott munkaelőleget kapott s a kapott előleget le nem dolgozta, vagy a kilépéskor vissza nem fizeti;

b) ha darabszáma dolgozó segéd az átvett munkát el nem készítette vagy azt nem a szerződésnek megfelelően készítette el.

Ily esetekben a munkakönyv a kilépéstől számított 3 nap alatt az ipartestületnél letétbe helyezendő és azt az ipartestület csak a felek meg egyezése vagy békéltető bizottsági határozat alapján adhatja ki.

Ha az ily segéd az átvett munkát el nem készítette, ellene az ipartörvény 650. §-a is alkalmazható.

61. §. Ha a segéd munkaelőleget vett fel, az iparosnak joga van a munkaelőleg visszafizetése helyett az előleg ledolgozást követelni, a visszafizetésnek csakis a munkaadó beleegyezésével vagy a békéltető bizottság határozata értelmében lehet helye.

62. §. Ha az alkalmazott a rendes felmondási idő betartásával távozik és munkaelőleg tartozása nincs, az iparos köteles a munkakönyvet a munkaviszony megszűnéskor rögtön, de legkésőbb másnap a segédnek kiadni; különben megfelelő kártérítést tartozik a segédnek fizetni.

63. §. Ha az iparos telepén vagy székhelyén kívül vidéken, vagyis ott dolgoztat, hol fiókja nincs, a segédek bejelentése vagy kijelentése saját testületénél történik.

64. §. A „sepsiszentgyörgyi ipartestület” tagjai köteleztek magukat, hogy összes segédszemélyzetüket a békéltető bizottság közös gyűlésében megállapítandó és az ipartestület kötelekében szervezendő közvetítő iroda útján fogadják föl.

65. §. Büntető határozatok. Kihágást követ el és az 1879. évi XL. t. cz. 16. §-a értelmében 5 napig terjedő elzárással és 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő:

a) az a segéd, a ki a műhelyen kívül bérért vagy fizetésért munkaadóján kívül mástól ipari munkát főlállal, ugynevezett ülmunkát végez, ugy szintén az az iparos is, a ki ily munkát végeztet (50. §.);

b) az a csoportvezető, a ki a főlállalt munkát el nem végezve, azt az iparos engedélye nélkül elhagyja;

— Tisztelendő uram! én házasodom.

— Jól van ezigány, de hát kit akarsz elvenni?

— Kit, kit? hát a göröfkisasszonyt.

— Tyhü, adta ezigánya, majd mindjárt adok én neked göröfkisasszonyt — szolt a pap egy bot után nyulva.

A ezigány figyelemmel kísértén a pap gyanus mozdulatát és rosszat sejtén, kiugrott az ajtón, s midőn lő-, illetőleg bottávolban érezte magát, visszafordult s nagy titkolódzással, vigyorogva így szolt:

— Bizony pedig, ha ákárja a tisztelend' ur, há nem: már félig meg is van.

Szegőt ütött a pap fejébe e kijelentés; visszahívtá hát a ezigányt és kérdezte:

— Micsoda már félig meg is van? Szólj, ezigány, mi van meg félig és hogyan van meg!

— Hát csak ugy — felelt a ezigány — hogy én szeretem a göröfkisasszonyt, de ázs a kirdis, hogy ő serot-e engem.

Én is szeretem a hölgyeket, csak az a kérdés, vagy talán nem is kérdés, hogy ők szeretnek-e engem?

Persze, egészen másképp állana a dolog, ha valami kaczkias fiatal ember volnék; ez esetben az esélyek kedvezőbbek volnának roám nézve s bizonyára még eszeveszem is más, sokkal kedvezőbb színben tűnnék föl a szép-nem előtt. Oh, Éva leányai előtt nem csak az szokott tekintetbe jöni, hogy mit mond valaki, hanem az is, és pedig mindenek fölött az, hogy ki mondja?

Hanem talán ennyi untig elég lesz a bevezetésből; különben könnyen ugy járhatnék, mint nem régiben egyik szellemes felolvasó-társam, a kinek egész felolvasása bevezetésből állott s azzal végezte, hogy a tulajdonképi tárgyat majd egy jövő alkalommal fogja előadni. Azt hiszem: alig várja, hogy ez az alkalom a nőegylet kezéből mielőbb elérkezzék. Csudálom, hogy eddig is türellemmel várt és nem nyújtott be felolvasási engedélyért egy szabályszerűen békéltetett aláíratos folyamodványt. Én

részemről — a mennyire szeretek felolvasni — megtettem volna.

De szó, a mi szó, ugy látszik, hogy ez a „Bevezetés” valóságos labirinth reám nézve; sehogysam bírok kitálatni belőle; pedig már itt az ideje, hogy színt valljak s tulajdonképeni tárgyamra térjek. Próbáljuk meg hát!

Közelebből olvastam valahol, hogy könyezni csak az merjen, a ki nagy észtehetséggel bír; mert semmi sem képes hamarabb nevetésre indítani a közönséget, mint a könyv, ha rögtön fel nem szárad. Megvallom: sokat gondolkoztam e szavak valódi vagy esetleges rejtett értelméről és elmélkedésem eredményét bátor leszek bemutatni a következőkben:

A könyv felött humorizálni — azt hiszem — könnyű lesz; mert nem kell egyéb hozzá, mint Paegaszomat egy kis könyv-nedvvel megkínálom. Ettől maga is könnyű lesz, következőleg könnyedén fog volem a ezél felé száguldani, derültségtől kísértve a humor mezején. Elsikamlástól nem tartok, mert paripám „griff”-re van patkolva.

A litteratorok azt mondják, hogy a „humor könyöken átszűr mosoly.” Én e definíciót hiányosnak találom. A könyv maga a humor. A ki tehát akár in praxi, akár in theoria könyvekkel foglalkozik, ahhoz már okvetlenül társul szegődik a humor; mert mi a humor? Nedv. És mi a könyv? Szintén nedv.

Ah könyvek! de hogyan szóljak rólatok a nélkül, hogy a könyvekkel össze ne olvassszalak! Hiszen oly hasonlóak vagytok egymáshoz, mint a valódi gyöngy az üveggyöngyhöz.

Persze a mai kor modern fia ezt nem látja. De látták ősaink, a mult századbeli és régiebb írók, kik szorint a siránkozó könyveztet, könyveket hullajtott. Az ő szótárakban Könyves Kálmán is valószínűleg könyves Kálmánt jelentett, csak az újabb szófáragók ruházták föl más értelemmel, nem tudván, hogy könyv és könyv synonym fogalmak.

(Folytatása köv.)

c) az a segéd, a ki a többi segédet munkaközben a munka abbahagyására vagy munkaszünetelésre izgatja, vagy felbujtogatja, habár a munkaszünetelés nem is következett be;

d) az a segéd, a ki munka napon esavarog.

Ezen felül pedig az oly segéd, a ki fél éven át rendszeresen munka és foglalkozás nélkül élődik s munkában lételet munkakönyvével igazolni nem tudja, illetőségi helyére tolonczolandó.

58. §. Az iparos által megbírságot adó a személyzet azon tagja:

a) a ki a munkánál rendetlenkedik vagy magát erkölestelenül viseli;

b) a ki engedetlen, goromba vagy kicsapongó életmódot folytat;

c) a ki a munkánál vagy műhelyben ittas állapotban jelenik meg;

d) a ki a munkánál vagy a műhelyben szivarozik;

e.) a ki a munkába későn jön vagy onnan a munkaidő bevégeztése előtt távozik;

f.) a ki az iparosnál lakik s annak rendjéhez nem alkalmazkodik.

A bírság összege a 65. §. kivételével, minden egyes esetre 50 krban állapittatik meg. Jogositva van ezt az iparos a munkabérből levonni, de köteles 3 nap alatt az ipartestületnek beszolgáltatni és a nyugtát az illető egyén rendelkezésére bocsátani.

69. §. Egyebekben az 1894. évi ipartörvény és egyéb törvényes intézkedések irányadók.

70. §. E szabályrendelet intézkedései, ha az iparos vagy segédszemélyzete közt külön egyezkedés vagy szerződés nem történik, úgy a sepsi-szengyörgyi ipartestület összes tagjaira, mint ezek segédszemélyzetére nézve a munkaviszony tekintetében kivétel nélkül kötelezők és mérvadók; ugyanazért eme szabályrendelet nem tudásával senki sem védekezhetik.

A ki külön szerződésére vagy eltérő megállapodásra hivatkozik, kétség esetén az e szabályrendelettel eltérő megállapodást bizonyítani tartozik.

Ifj. Nagy Elek, János István, elnök. jegyző.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

XXXII.

Téns Szerkesztő ur!

Az újságban olvastam, hogy egy anglus városban az történt, hogy az állatkertben egy nagy kégyó, kit úgy hittak, hogy boa konduktor*) elnyelt egy kisebb kégyót és az pediglen úgy esett meg, hogy a mint a kisebb kégyó a rendes frustukját egy galambot ett volna, a nagyobb kégyó erőst megkévánta az galambot, hezza kapott s az szegény állat kégyóstól együtt leszaladt az torkán. Egy küsnég furesáska történet, hanem azt nem ojan ritka, mint a hogy sokan hiszik, met mivelhogy az emberek között es megosik, hogy valaki úgy szereti a galambját s akárhányszor a más galambját is, hogy majd megoszi. S ha az ember, jobban firó-gondra veszi a dolgot, mindnyá kitudódik, hogy ez a kégyó história napirenden vagyon úgy Kárbahágón, mint az nagy világban mindenütt. Vagy tám mikor miná-

lunk Ráduly Istók Péter komám szeretiben addég ette az hütöstársát, míg bele hót, nem kégyó dolog vót-e? De tudnék én ennél fájtabb és akkuratásabb példát es felhozni, ha el akarám mondani, hogy a két kégyó, ugymint a mi szent papunk és az ordóvégi főtisztelendő ur miképen akarják egymást elnyelni egy szelid galamb, a kedves Pólika mián. Hanem az mán ojan dolog, hogy ajangom pennára venni. Ijen históriát egyébaránt látunk a nagy világban es, sőt előadatik még az es, hogy az kisebb akarja a nagyobbat elnyelni. Példának okáért az kisebb rendü főtisztelendő urak nem akarják-e megenni a mű szent életü hűrezogprimásunkat azért, met a béke galambját tartya nem csak a szájában, hanem a szívében es, vagy az veres tollas kégyók nem szívesen elnyelnék-e a téns kormányt annak utánna, hogy az nem akarja a honhaza békességét felforgatni. Bizony, bizony, miótától fogva az paradicsomkertbeli első kégyó megjelent s az mű kéváncsi Éva anyánkat arra incizálta, hogy harapjon belé az tiltott almába, az kégyók az emberek között elszaporodtak s most es mint hajdinárumban leginkábbat a fejérnépeket szeretik késérni es késerítgetni. Persze, hogy mosi mán a kégyók nemesak azt kéváják, hogy az fejérnépek az tiltott almába beleharapjanak, hanem asztot es, hogy ökök az kebeliken melengitsék, azért szokták a vers csináló pojéták es aszt mondani, hogy „kégyót melengiteti a kebelén”. Mórész zsidó aszondja, hogy az mostani aszsonyok nemesak kégyót, de gumit es vattát es melegitenek a mejiken, de hogy ez a zsidó beszéd mit tesszen, én bizony nem tudom. Hanem annyi bizonyos, hogy az a kégyó akár az maga bőriben van, akár kaputot s nadrágot visol, oesmány és voszedelmes állat. Hát egyszer nekem es vót egy nadrágos kégyóval dolgom. Ennek es, mint anglus druszájának egy galambra fajt a foga. Ez a galamb az én drága hütöstársam Petronella vót, met tetszik tudni, az én Petronellám es vót valamikor galamb. Én magam es alig tudom esztet elképzelni s hát még más, a ki csak mostanról üsmeri? Elég az hezzája, hogy mikor Opra Gezi Jóska a katonaságtól hazakerült minden áldott napon ellátogatott hezzánk s mindétég szívesebben diskuráltatott Petronellával, mind velem. — Te asszony — mondám neki egy napon, — ez a Jósi igen sokat jó hezzánk. Valahányszor én harangozni menyek, ő mindnyá itt vagyon. — Oh lelkom uram, — szólott Petronellám — tán csak nem féltesz. Hiszen ojan áldott jó ember a Jóska s ojan szívesen segít minden dógomban. És ezzel ezerig elcsókolt s valahányszor a harangozásból haza jöttem mindétég csak csókolt. Tudtam jól az asszonyi parakikát, hogy mikor az asszonyi állat legjobban kollemeteskedik, akkor tartja elméjében a legrosszabbat s azért elhatároztam, hogy a szegnek a fejére ütök. Ezen ezélből szereztem egy jó nagy fazék büzös matériát. Vót abban a világban mindenféle gamat s hogy jobb illatja legyen, tettem hezzá egy küs szarvasbogár olajat, egy küs kárborsót s több ijen pataki nyulós, ragadós, esipós, szagos szereket. Egy új forintot adtam érte, de meg es

járta, met ha az ember csak újját értette es bele, úgy hezzá ragadt, hogy egy álló hétig es moshatott hezzá, a szagát pedig két hétig es érezte. Eszt a fazakat asztán feltettem a kapu nyílása felé ojan formán, hogy ha az ajtó nyílik, a fazék felfordul s az egész mindenség azonval kiömlik. Ezzel asztán elmentem harangozni, de a torony ablakából lestem, hogy mi történik. Rittig, mindnyá ment Jóska s a mint a kapu ajtaját kinyitja, az le akkuratósan a nyakába ömlött. Csak egy retentő bögés hallatszott s osztán egy borzasztó maszatos alak futott végig az utezán. Én úgy kaczagtam rajta, hogy majd meghótam. Így futott végig Jóska az egész falun. Szagját még harmadnap es lehetett érezni s esetyit 3 hétig es kaczagták a faluban. Jóska azután úgy elment szégyelletiben, hogy soha senki sem látta többet az faluban. Asszongyák, hogy bevetődött Moduvába s ott meg es hót. Így kell a nadrágos kégyókat elpusztítani. Elmontam s más es hasznát veheti.

Kárbahágó, 1894. okt. 30-án.

Maradtam a téns szerkesztő urnak

tisztelettel s becsülettel:

Jámor Están,
egyházi.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következők árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.

Félévre 3 frt — kr.

Negyed évre 1 frt 50 kr.

Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatnak.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A Székelyföld kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— Az őszi vásár Kézdivásárhelyt f. hó 29-én folyt le. A megelőző két napon baromvásár volt. Ha egy vásárt a látogatottságról lehetne megbírálni, az eredményt kedvezőnek mondhatnók, mert évek óta onnyi népnem gyűlt össze piacunkon. De ezal szemben általános volt a panasz, hogy a vásár igen gyenge. Az a nyomás, mely az alacson gabnaárak miatt a földmivelő osztályra nehezedik s az ezzel járó általános pénzhiány miatt az óriási kínálattal szemben a kereslet igen gyenge volt. Kereskedők, iparosok nagy árukészleteinek csak igen csekély része talált vevőre. A barompiacozon elég jó vásár volt, mert a behajtott 1783 drb állat közül 635 drb eladatott. de a kirakó vásáron több volt a néző, mint a vevő. Még a rendőrségnek is gyenge termése volt, alig egy néhány apróbb tolvaj került lépre, az országos vásárok klasszikus tolvaj alakjai úgy látszik más vidéken próbálnak szerencsét, mert tünnetőleg távolmaradtak a vásáros nép nagy öröme. Szóval minden tekintetben gyenge eredményeket konstátálhatunk s csupán a ragyogó szép őszi idő az, miről dicsérőleg szólhatunk.

— **Fillérestély.** A kézdivásárhelyi jótékony négyesület mult szom-

baton tartotta meg harmadik fillérestélyét. Ezuttal igen szép számú közönség gyűlt össze s hallgatta végig a kitűnő programot. A műsor legérdekesebb pontját Erdélyi Károly ur felolvasása képezte. E sok gonddal megírt felolvasás vidám, játszi humorával s pompás ötleteivel igazán megérdemli, hogy azok is megolvassák, kik meg nem hallgathatták. Lapunk mai tárcája hozza e kedves eseevését. Nagyon tetszett a közönségnek Török Andor ur szavalata s a Kovács Amál és Nagy Irma k. a. által előadott kettős dal. A közönség bővön adózott tapsokkal mindonik szereplőnek. Előadás után ősi szokás szerint fényes táncvigalom volt, melyre csak a por bősége és a tánczoló gavallérok szűk volta egy kissé bénítólag hatott, de azért a jó kedvnek semmi sem volt képes gátat vetni s a kedélyes mulatság öjfél után ért véget. Az ügyes, tapintatos rendezésért ifj. Jakab Istvánné, Balázs Károlyné, Bernáld Anna, Vajna Otília, Kovács Amál, Jakab Carola urhölgyeket és Bartha Mór, Hadnagy Vince, Benkó István, Fejér Antal urakat, mint rendezőket dicséret illeti.

— **Gyilkosság.** Lapunk zártakor vesszük a hírt, hogy tegnap a magyar-román határszölen egy magyar pénzügyőrt a román határőrök megölték. Az esetről bővebb részletek még nincsenek.

— **Dr. Kiss János** pápai kamarás, a Szent István Társulat igazgatója, előfizetési felhívást bocsátott ki dr. Katschthaler János felszentelt püspök, salzburgi kanonok Dogmatikájának magyar kiadására. Nagy 8-rét. Igen finom szép kiállítás. 6 nagy kötet egyenkint mintegy 32 iv. Egy kötet ára füzve 3 frt 20 kr, erős és díszes félbörkötésben, borsarkokkal 4 frt 20 kr. Tehát az egész mű füzve 19 frt 20 kr. kötve 25 frt 20 kr. E vállalat egyháziak és világiak részéről egyaránt nagy mértékű pártolást érdemel. Ily művet, mely a katolikus hittant teljes egészében szigorúan tudományos szellemben és alakban tárgyalja, a magyar irodalom egyáltalán nem mutathat fel eddigé. Azért Katschthaler világ-hírű művének magyar kiadása rendkívül hasznos, sőt szükséges egy vállalkozás. Nyelvezete minden ízében magyar lesz. Megrendelhető már most a fordítónál, Budapest, Király Pál utca 13 sz. az összeg előzetes beküldésével v. utánvéttelre. 1896. végéig az egész mű meg fog jelenni.

Hirdetések.

Pályázat

A kurtapataki államilag segélyezett községi iskolánál tanítói állás üresedésbe jövén, arra pályázat hirdettetik, évi fizetés 300 frt, két öl, tűzifa 3 frt kert illemény, tisztességes lakás. Pályázók folyamodványaikat, kellő okmányokkal felszerelve alattirtoz folyó évi **November 15-ig** adják be, Kurtapatak 1894. okt. 23-án.

Lengyel Károly
isksz. gondnok.

(118.)

*) Talán constriktor.

Szerk.

Mariazzelli Gyomor- és Vese-Orvosi Társaság

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és ártalmatlan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőffés, hasmenés, gyomorfégés, felesleges nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult lejtájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gliszták, májbajok és hámrhoidáknál.

Emeltett bajoknál a **Mariazzelli Gyomor- és Vese-Orvosi Társaság** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”

kapható: KOVÁCS FERENCZ gyógyszerésznél.

BODOKI MATILD-FORRÁS

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisztá égvényes vasas savanyuvíz.

Elsőrangú aczél-forrás!

A világforgalomban legfelségesebb, legelősebb és legelősebb — megfelelő szakértelemmel természetesen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuvíz.

Legfelségesebb borvíz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknél és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegcseréléssel 4 krajczár

Kapható:

Kézdi-Vásárhelyt **Kupán József** urnál főraktáron, továbbá minden ásványvíz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelttel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye)

HIRDETÉSEK e lap kiadóhivatalában felvételnek.

M. kir. államvasutak.

MENETREND.

Keleti vonal.

Érvényes 1894. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1894. május 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes onot	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő) } érk.				Medgyes ind.	regg. 10.55	éjjel 12.46	
Botfalva } ind.	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45	Kis-Kapus (vend., elág. Szob. felé) } érk.	11.14	1.00	
Földvár "	5.39	8.07		ind.	11.29	1.18	
Magyaros "	5.58	8.23		Tövis (vend., elágazás Arad felé) } érk.	d. u. 1.10	2.49	este 7.59
Apáca "	6.17	8.43		ind.	1.45	3.42	
Köpecz "	6.35	8.57		Nagy-Enyed ind.	2.11	4.02	
Agostonfalva "	6.54	9.16		Kocsárd (vend., elágazás Maros- } érk.	2.56	4.35	
Alsó-Rákos "	7.01	9.22		Vásárhely felé) } ind.	3.06	4.47	
Homoród "	7.18	9.38		Gyéres (elágazás Torda felé) . . . } érk.	3.43	5.15	
Kacsa "	7.45	10.02		ind.	3.53	5.21	
Bene "	8.02	10.15		Kolozsvár (vendéglő) } érk.	5.45	regg. 6.47	10.45
Erked "	8.23	10.36		ind.	este 6.14	7.30	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	8.43	10.51		Nagy-Várad (vendéglő) } érk.	10.44	11.41	
Segesvár (vendéglő) } érk.	9.12	11.16		ind.	11.04	d. u. 12.23	2.18
ind.	9.35	11.32		Budapest } érk.	regg. 7.00	este 8.15	regg. 7.25
ind.	9.42	11.39					

Expres-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26 p. este, Budapestre ék. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.

Kézdi-Vásárhely—brassói vasút.

Kézdi-Vásárhely — Brassó vasút.									
Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.00	délelőtt 10.30	délután 2.45	Brassó	ind. reggel	4.50	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva		4.17	10.43	3.02	Szász-Hermány	5.03	9.09	3.25	
Páva-Zabola		4.34	10.56	3.19	Prázmár	5.35	9.33	3.43	
Kovácsna		4.45	11.13	3.51	Kökös	5.50	9.46	3.54	
Barátos		5.18	11.29	4.16	Uzon	6.07	10.03	4.05	
Nagy-Borosnyó		5.35	11.42	4.35	Kilyén	6.23	10.18	4.17	
Eresztvény		5.55	11.59	4.56	Sepsi-Szentgyörgy	6.49	10.46	4.35	
Sepsi-Szentgyörgy		6.35	d. u. 12.29	5.36	Eresztvény	7.16	11.14	4.57	
Kilyén		6.45	12.37	5.46	Nagy-Borosnyó	7.37	11.41	5.14	
Uzon		7.00	12.50	6.02	Barátos	8.06	12.10	5.35	
Kökös		7.14	1.00	6.15	Kovácsna	8.33	12.40	5.55	
Prázmár		7.41	1.20	6.42	Páva-Zabola	8.43	12.50	6.06	
Szász-Hermány		8.01	1.36	7.02	Imecsfalva	9.01	1.08	6.18	
Brassó	érk.	8.19	1.50	7.20	Kézdi-Vásárhely	9.19	1.26	este 6.32	

Kézdi-Vásárhelyt ifj. Janesó Mózes könyvnyomdáj.